

Preposicions

Legim, en una revis-
ta mensual, encapçalant una entrevista i impresa amb lletres ben destacades, la frase següent d'un conegut polític: *Jo actuo pel poble, per al poble i des del poble*. Ens sembla molt bé: vet aquí algú a qui no reca de repetir una paraula, que no desdenya de fer-la servir tres vegades seguides en una mateixa frase de reduïda extensió, quan la gramàtica ho exigeix. Els sinònims, els pronoms, les elipsis, ens estalvien, certament, moltes repeticions de mots que arribarien a ésser, cal convenir-hi, enutjoses; però hi ha ocasions en què tant l'estil com el bon ús demanen precisament que aquesta repetició d'un mot no sigui evitada. I un d'aquests casos és el d'un nom o grup nominal que apareix dues o més vegades en una mateixa frase, formant termes coordinats i regits per preposicions diferents, com en l'exemple que hem transcrit i amb el qual iniciem aquest comentari. Els qui eviten a ultrança les repeticions de mots no haurien vacil·lat a construir-la d'aquesta manera: «Jo actuo per, per a i des del poble», construcció que ens sembla inacceptable, i que si aparegués en un text de la correcció del qual ens havíem de responsabilitzar, esmenaríem sense pensar-nos-hi gens introduint-hi la paraula *poble* després de cada preposició. Les esmenes d'aquest tipus no deixen algun cop de provocar inconformitat: hom addueix que la repetició del substantiu afeixuga la frase, que la fa artificiosa! Estem convençuts, però, que tothom qui deu haver llegit la frase del polític alludit, encapçalant d'una manera ben visible les seves declaracions, la deu haver trobat absolutament normal i natural.

Separar violentament la preposició del terme que ha d'introduir, perquè hom sobreentén aquest terme o perquè s'insereix entre l'una i l'altre una frase incisa, és un defecte avui molt habitual. Frases tan anti-gramaticals com «Viuen a i del país», «Estaven amb o contra el govern», «estudis de i en català», «nacions amb o sense estat», amb dues (o més) preposicions coordinades, o com «Accedeixen a, quan els convé, totes les peticions», amb una frase incisa entre la preposició i el terme que ha d'introduir, apareixen ara i adés en els nostres textos. Però les preposicions, especialment les anomenades febles, i, en general, les que són refractàries a l'adverbialització, formen uns conjunts inesperables amb el terme amb el qual estableixen una relació sintàctica.

Albert Jané